

Warszawa, dnia 10 maja 2023 r.

Stanowisko Stowarzyszenia Energii Odnawialnej dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (projekt UC 74)

Sz. P. Ireneusz Zyska

Sekretarz Stanu

Pełnomocnik Rządu ds. OZE

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Stowarzyszenie Energii Odnawialnej w dniu 6 września 2022 r. przekazało uwagi uzupełniające dotyczące *projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii* (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UC74, dalej: „Projekt”), dotyczące problematyki mechanizmu nierynkowego ograniczania wytwarzania energii w instalacjach odnawialnych źródeł energii przez operatorów systemu elektroenergetycznego.

W ramach przekazanych uwag zgłosiliśmy poniższe postulaty:

- wprowadzenie maksymalnego limitu dla ograniczania generacji w ramach jednej instalacji wytwórczej w skali roku,
- określanie sposobu wyboru instalacji, w stosunku do których kierowane są polecenia ograniczenia w sposób jak najbardziej transparentny, oraz udostępnianie uzasadnienia wyboru danej instalacji zainteresowanym stronom,
- stosowanie nowych zasad przyznawania rekompensat do umów o przyłączenie do sieci, które zacząć obowiązywać po wejściu projektowanych regulacji w życie.

Podkreślenia wymaga, że żaden z przywołanych postulatów nie został uwzględniony w ramach Projektu, w wersji przyjętej przez Radę Ministrów. Jak wskazywaliśmy w poprzednim piśmie, brak mechanizmów, które ograniczyłyby możliwość nadmiernego ograniczania pracy jednej instalacji, generuje istotne ryzyko finansowe i inwestycyjne po stronie wytwórców. Przedmiotowe ryzyko będzie jednak znacznie donioślejsze, biorąc pod uwagę najnowszą wersję Projektu, zgodnie z którą pozbawione prawa do rekompensaty z tytułu ograniczenia wytwarzania energii mają zostać wszystkie nowe i potencjalnie również istniejące instalacje odnawialnych źródeł energii. Stoimy na stanowisku, że powyższe w sposób negatywny przełoży się na tempo transformacji energetycznej oraz rozwój gospodarczy kraju i jest niezgodne z prawodawstwem unijnym.

Mając na uwadze obserwowany obecnie, zwiększający się deficyt zielonej, taniej energii elektrycznej stanowiący poważne zagrożenie dla funkcjonowania całej polskiej gospodarki, umożliwienie szybkich inwestycji realizowanych w ramach stabilnego otoczenia regulacyjnego, w odpowiedniej skali, ma kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarczego kraju. Zapewnienie dostępności zielonej energii w nadchodzących latach w sposób bezpośredni warunkować będzie stopień konkurencyjności polskiego przemysłu, stanowiąc jednocześnie warunek realizacji inwestycji zagranicznych w Polsce. Znaczna część działających w Polsce przedsiębiorstw eksportuje swoje wyroby, między innymi na rynku europejskie. W przypadku przemysłu meblowego i motoryzacyjnego wskaźnik ten wynosi w przybliżeniu aż 80 proc. Zgodnie z przewidywaniami, do roku 2026 wszystkie eksportowane produkty, między innymi przez te sektory, będą musiały być wytwarzane przy wykorzystaniu energii ze źródeł niskoemisyjnych. Powyższe, biorąc pod uwagę aktualne roczne zużycie energii elektrycznej przez przemysł na poziomie ok. 55 TWh powoduje, że konieczne będzie zapewnienie od 35 do 40 TWh rocznie zielonej energii na jego potrzeby.

Powyższe, z uwagi na możliwości inwestycyjne i czas potrzebny do rozwoju projektów, może być zrealizowane jedynie poprzez rozwój sektora energetyki wiatrowej na lądzie oraz wielkoskalowych instalacji fotowoltaicznych. Tymczasem podmioty realizujące przywołane inwestycje, w związku z obecnym brzmieniem Projektu, będą narażone na istotne ryzyko finansowe i inwestycyjne związane z brakiem rekompensat z tytułu ograniczenia wytwarzania energii, co znajdzie odzwierciedlenie w kosztach energii wytwarzanej w takich instalacjach i negatywnie przełoży się na przyrost nowych niskoemisyjnych mocy w krajowym systemie elektroenergetycznym. Negatywny wpływ projektowanych przepisów będzie dotkliwy tym bardziej, gdy polecenia ograniczeń dotyczyć będą instalacji, które mają zawarte długoterminowe umowy korporacyjne na sprzedaż energii.

Mając na uwadze opisane powyżej ryzyka inwestycyjne i finansowe, które mogą mieć istotny negatywny wpływ na tempo realizacji procesu transformacji energetycznej, oraz fakt, że skala tego zjawiska będzie możliwa do precyzyjnego określenia dopiero wejściu w życie Projektu, zwracamy się z postulatem uwzględnienia uwag szczegółowo opisanych w dalszej części pisma.

Zgodnie z art. 13 ust. 7 Rozporządzenia (...) *W przypadku zastosowania redysponowania, które nie opiera się na zasadach rynkowych, takie redysponowanie podlega rekompensacie finansowej wypłacanej przez operatora systemu, który wydał polecenie redysponowania, na rzecz operatora objętej redysponowaniem jednostki wytwarzania, magazynowania energii lub odpowiedzi odbioru, z wyjątkiem wytwórców, którzy zaakceptowali umowę przyłączeniową niegwarantującą niezawodnych dostaw energii.*

Zgodnie z przywołanym zapisem, rekompensaty nie przysługują wytwórcom, którzy zaakceptowali umowy przyłączeniowe, zawierające zapis, zgodnie z którym nie gwarantuje się niezawodnych dostaw energii z przyłączonej instalacji.

Jednocześnie zgodnie z art. 9c ust. 7g Projektu, wytwórca nie dysponuje prawem do rekompensaty, (...) *jeżeli umowa o przyłączenie jednostki wytwórczej lub magazynu energii elektrycznej zawiera postanowienia skutkujące brakiem gwarancji niezawodnych dostaw energii elektrycznej*". Tymczasem art. 7 ust. 2e Projektu wprowadza zasadę ogólną, zgodnie z którą umowa o przyłączenie obligatoryjnie powinna zawierać zapis dotyczący braku niezawodności dostaw.

Powyższe w ocenie Stowarzyszenia jest niezgodne z Rozporządzeniem, zgodnie z którym czynnik przesądzający o nieprzyznaniu rekompensat stanowić ma akceptacja odpowiednich zapisów umowy przez podmiot przyłączany do sieci. Projektowany zapis w praktyce powoduje, że podmioty przyłączane do sieci zostają na mocy ustawy pozbawione prawa

do rekompensaty, ponieważ faktycznie nie będą dysponowały możliwością zawarcia umowy o przyłączenie do sieci dającej możliwość jej przyznania. Ujmowanie w sposób obligatoryjny przedmiotowego zapisu w ramach umowy przyłączeniowej w ocenie Stowarzyszenia stanowi wyraz błędnej implementacji Rozporządzenia.

Mając na uwadze powyższe, postulujemy wykreślenie projektowanego art. 7 ust. 2e ustawy – Prawo energetyczne.

W przypadku pozostawienia w Projekcie dodawanego ust. 2e w art. 7 ustawy – Prawo energetyczne, w naszej ocenie konieczne jest wprowadzenie poniższych zmian, w celu ochrony praw nabytych i umów już zawartych:

Zgodnie z art. 26 Projektu, dostosowane do zmienionych przepisów mają zostać już zawarte umowy o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej albo umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej. Powyższe stwarza istotne ryzyko, zgodnie z którym w zawartych umowach przesyłowych oraz dystrybucyjnych będą pojawiać się zapisy o braku gwarancji niezawodnych dostaw, skutkujące brakiem prawa do rekompensat.

Postulujemy więc doprecyzowanie art. 26 tak, by zakres dostosowania nie obejmował postanowień uprawniających przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej do ograniczania gwarantowanej mocy przyłączeniowej lub wprowadzania ograniczeń operacyjnych, skutkujących brakiem gwarancji niezawodnych dostaw energii elektrycznej. Następnie wprowadzenie zmian do umów dystrybucyjnych, w sytuacji gdy umowa przyłączeniowa została już zrealizowana, nie powinno stanowić podstawy do wyłączenia prawa do rekompensaty. Powyższe byłoby niezgodne z Rozporządzeniem, zgodnie z którym o wyłączeniu stosowania rekompensat przesądzać ma akceptacja odpowiednich zapisów w ramach umowy o przyłączenie do sieci.

Mając na uwadze powyższe, postulujemy następującą modyfikację art. 26 Projektu:

Art. 26. Operatorzy systemów elektroenergetycznych i użytkownicy systemu elektroenergetycznego dostosują zawarte umowy o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej albo umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej do przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyłączeniem postanowień, o których mowa w art. 7 ust. 2e ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz do zmian instrukcji, o których mowa w art. 25, nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zatwierdzającej instrukcję, o której mowa w art. 9g ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

Dodatkowo zwracamy uwagę, że wprowadzenie ustawowego obowiązku zawierania umów o przyłączenie do sieci zawierających zapis dotyczący braku gwarancji niezawodnych dostaw rodzi ryzyko w postaci uzupełniania o przywołany zapis już zawartych umów o przyłączenie do sieci, w przypadku ich zmian. Uwarunkowania te nie mogły zostać uwzględnione przez wytwórców, chociażby na etapie składania ofert w ramach systemu aukcyjnego. Powyższe stanowiłoby więc istotną modyfikację zasad funkcjonowania na rynku wytwórców energii z OZE oraz ingerencję w prawa nabyte tych podmiotów oraz ich przyszłą sytuację finansową. Dodatkowo jest niezgodne z Rozporządzeniem, ze względu na fakt, że uzupełnienie uprzednio zawartej umowy o przyłączenie do sieci o przywołany zapis, w przypadku, gdy wytwórca jest do tego prawnie zobligowany, nie może być traktowane w kategoriach akceptacji.

Mając na uwadze powyższe postulujemy uzupełnienie projektu o przepis przejściowy, zgodnie z którym nowe wymogi dotyczące zapisów umowy o przyłączenie do sieci stosowane będą do umów o przyłączenie do sieci, które

zaczną obowiązywać dopiero po wejściu projektowanych regulacji w życie:

Dotychczasowe brzmienie art. 20 oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

2. Do umów o przyłączenie jednostki wytwórczej lub magazynu energii elektrycznej do sieci, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, oraz do zmiany tych umów, nie stosuje się art. 7 ust. 2e ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Dodatkowo, postulujemy modyfikację projektowanego art. 7 ust. 9g w ustawie – Prawo energetyczne, w celu dostosowania do brzmienia Rozporządzenia:

7g. Rekompensata finansowa, o której mowa w art. 13 ust. 7 rozporządzenia 2019/943, nie przysługuje w przypadku wyłączenia jednostki wytwórczej lub zmniejszenia wytwarzania mocy przez tę jednostkę, lub wyłączenia magazynu energii elektrycznej lub zmniejszenia pobieranej lub wprowadzanej mocy przez ten magazyn, jeżeli wytwórca zaakceptował umowę o przyłączenie jednostki wytwórczej lub magazynu energii elektrycznej zawierającą postanowienia skutkujące brakiem gwarancji niezawodnych dostaw energii elektrycznej.

Jako Stowarzyszenie deklarujemy gotowość do odbycia spotkania i przeprowadzenia pogłębionej dyskusji w ramach przywołanych zagadnień.

Z poważaniem,

Łukasz Zagórski

Prezes Zarządu

Do wiadomości:

Sz. P. Waldemar Buda, Minister Rozwoju i Technologii

Sz. P. Anna Łukaszevska-Trzeciakowska, Podsekretarz stanu, Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sz. P. Grzegorz Piechowiak, Pełnomocnik Rządu ds. inwestycji zagranicznych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii